

แนวทางการพัฒนาต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนในชุมชนเทศบาลนครนครสวรรค์
จังหวัดนครสวรรค์

The developmental Assets of children's and youths in the Nakhonsawan
Municipality NakhonSawan Province

สุวรรณา คุณดิลกณัฐสา*

Suwanna Khundiloknattawasa

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนชีวิตและแนวทางการพัฒนาต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนในชุมชนเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ มีวิธีดำเนินการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มจากผู้เกี่ยวข้อง และแบบสอบถาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเด็กและเยาวชน ผู้ปกครองของเด็ก/เยาวชน ผู้นำชุมชนในชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไคว์สแคว ผลการวิจัยพบว่า เด็กอายุ 12 ปี มีต้นทุนชีวิตอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (68.99) เยาวชนอายุ 18 ปี มีต้นทุนชีวิตอยู่ในเกณฑ์ดี (70.09) และผู้ปกครองมองว่าเด็กและเยาวชน มีต้นทุนชีวิต อยู่ในเกณฑ์ดี (73.97) จะเห็นได้ว่าผ่านเกณฑ์แต่อยู่ในระดับต่ำที่จะต้องได้รับการพัฒนาให้มีระดับของค่าคะแนนที่สูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งระดับต้นทุนชีวิตอยู่ในเกณฑ์ดีมากนั้นจะมีค่าคะแนนมากกว่าร้อยละ 80 นอกจากนี้ยังพบว่าเพศและสถานภาพของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แนวทางการพัฒนาต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชนในชุมชน สนับสนุนกิจกรรมสร้างสรรค์ สนับสนุนการมีส่วนร่วมพัฒนาเด็กและเยาวชน และการส่งเสริมกิจกรรมของครอบครัว โรงเรียน และชุมชน

คำสำคัญ : ต้นทุนชีวิต / เด็กและเยาวชน

ABSTRACT

The research objectives of this study were to the developmental life's Assets of children's and youths in the Nakhonsawan Municipality, NakhonSawan Province. This study divided method is a combination of Qualitative Research and Quantitative Research. The data was collected by interview, Focus groups, and questionnaires from those involved. The data was collected data from children and young people, Parents of children/youth Community leaders in the community and related. The data was analyzed by mean, standard deviation, and the chi-square. The research findings showed that children aged 12 years has cost lives as average (68.99), 18-year-old youth has cost the lives favorably (70.09) and parents that children and young people. Cost of living favorably (73.97), we see that the threshold is low, but that will have to be developed to the level of a higher rating than it is today. The cost of living is very favorably with the 80 percent also found that gender and marital status of the parents is related to the cost of the lives of children and youth. Statistically significant at the 0.05 level. The development life's Assets of children and youth. The relevant authorities should be encouraged to support the development of children and youth in the community. Support activities supporting the development of children and youth. and the promotion of family, school and community.

Keywords : Life's Assets / Children and Youth

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ต้นทุนชีวิตที่สูงสุดพฤติกรรมเสี่ยงยิ่งน้อย ต้นทุนชีวิตยิ่งต่ำพฤติกรรมเสี่ยงยิ่งมาก เด็กและเยาวชนเป็นวัยที่มีพลังความคิดสร้างสรรค์และมีศักยภาพมาก การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชน ควรครอบคลุมตั้งแต่เด็กปฐมวัย เด็กวัยเรียน และวัยรุ่น ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นการสำรวจที่จะทำให้ทราบว่าเด็กก่อนเริ่มเข้าวัยรุ่น การเลี้ยงดูของพ่อแม่และสถาบันการศึกษามีต้นทุนชีวิตด้านใดและเรื่องใดอ่อนแอที่สุด และเป็นการสรุปก่อนวัยเข้าสู่ผู้ใหญ่ ซึ่งจะทำให้สามารถกำหนดกลยุทธ์ในแต่ละระดับได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม นอกจากนี้จะมองเห็นแนวโน้มของชุมชนในจุดอ่อนจุดแข็งของเด็กและเยาวชน

จากแนวโน้มของปัญหาสังคมที่หลากหลาย หากเด็กและเยาวชนไทยไม่มีความเข้มแข็งพอที่จะจัดการปัญหาที่ประสบได้ ย่อมนำไปสู่ทางออกที่ไม่พึงปรารถนา ดังนั้นจึงถือเป็นความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างและเสริมภูมิคุ้มกันให้วัยรุ่นไทยได้มีต้นทุนชีวิตที่เข้มแข็ง พร้อมทั้งจะดำรงตนได้อย่างปลอดภัยและมีความสุข จากการสำรวจสภาพการณ์ต้นทุนชีวิตในเยาวชนเมื่อปี พ.ศ. 2552 ทั่วประเทศพบว่า ภาพรวม 5 พลังต้นทุนชีวิต (ประกอบด้วยพลังตัวตน พลังครอบครัว พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชน) พลังที่อ่อนแอที่สุดคือพลังชุมชน ในขณะที่พลังครอบครัวเข้มแข็งที่สุด (สุริยเดว ทรีปาตี และคนอื่นๆ 2553, หน้า 36)

ต้นทุนชีวิต (Developmental Assets-DA) ซึ่งเป็นพื้นฐานที่มีผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจ สังคม สติปัญญาให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเข้มแข็ง บุคคลทุกคนเกิดมามีต้นทุนชีวิตในระดับหนึ่ง ทั้งต้นทุนภายในและต้นทุนภายนอก ต้นทุนนี้จะเพิ่มหรือลดลงตามการเลี้ยงดูของพ่อแม่ สิ่งแวดล้อม และความใกล้ชิดธรรมชาติ บุคคลใดโชคดีดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัวและสิ่งแวดล้อมที่อบอุ่น มีความเห็นอกเห็นใจกัน

ต้นทุนชีวิตจะพัฒนาเป็นทุนที่เข้มแข็ง แต่บุคคลใดดำรงชีวิตอยู่กับความขัดแย้ง ด้อยโอกาส สิ่งแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนรู้สิ่งที่ดี ๆ ต้นทุนชีวิตจะค่อยๆ ถูกบั่นทอนและลดลงเรื่อยๆ (ณัฐธิดา กาญจนกุล, 2555 ,หน้า 4) เมื่อต้นทุนชีวิตถูกบั่นทอนและลดลงเรื่อยๆ อาจส่งผลต่อทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนทำให้ไม่สามารถจัดการกับความต้องการ สิ่งท้าทายต่างๆ และเผชิญในชีวิตประจำวันไม่ว่าจะเป็นเรื่อง เพศ สารเสพติด ชีวิตครอบครัว สุขภาพ ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ซึ่งส่งผลกระทบทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจให้เสื่อมลง ขาดการประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม ขาดความรับผิดชอบและไม่มีความรับผิดชอบในตนเอง มองข้ามกฎระเบียบที่ดีของสังคม (World Health Organization, 1997, p.2)

การเสริมสร้างต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนนี้ย่อมได้รับอิทธิพลจากปัจจัยในตัวเด็กเอง และปัจจัยภายนอก อันได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน เพื่อนและชุมชน หากสามารถควบคุมปัจจัยและเสริมสร้างปัจจัยต่างๆ ให้เหมาะสมจะส่งผลต่อการพัฒนาต้นทุนชีวิตให้ดีให้กับเด็กและเยาวชนเติบโตอย่างมีคุณภาพ เนื่องจากต้นทุนชีวิตเป็นปัจจัยสร้างหรือคุณลักษณะที่ดีที่ ประกอบด้วยด้านจิตใจ สังคม และวัฒนธรรม ที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการคิด การตัดสินใจ และแสดงออก ในรูปแบบพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการได้รับการเสริมสร้างให้เกิดขึ้น ตั้งแต่แรกเกิดจนเติบโต เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งการเสริมสร้างต้นทุนชีวิตมาจากการได้รับอิทธิพลจากปัจจัยในตัวเด็กเอง และจากปัจจัยภายนอก ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน เพื่อนและชุมชน ซึ่งหากสามารถควบคุมปัจจัยและเสริมสร้างปัจจัยต่างๆ ให้เหมาะสม จะส่งผลต่อการพัฒนาต้นทุนชีวิตที่ดีให้กับเด็กและเยาวชนเติบโตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุขและมีสุขภาวะที่ยั่งยืน (สุริยเดว ทรีปาตี, 2554, หน้า 26)

จากแนวโน้มของปัญหาสังคมที่หลากหลายข้างต้น หากเด็กและเยาวชนไม่มีความเข้มแข็งพอที่จะจัดการปัญหาที่ประสบได้ย่อมนำไปสู่ทางออกที่ไม่พึงปรารถนา ดังนั้นจึงถือเป็นความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างและเสริมภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชนได้มีต้นทุนชีวิตที่เข้มแข็ง พร้อมทั้งจะดำรงตนได้อย่างปลอดภัยและมีความสุข จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา “แนวทางการพัฒนาต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนในชุมชนเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์” เพื่อนำข้อมูลที่ได้ใช้เป็นแนวทางการพัฒนาเสริมสร้างต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนให้มีต้นทุนชีวิตที่แข็งแรงพร้อมจะใช้ชีวิตและรับกับสภาพการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ตลอดจนสามารถจัดการและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชนในชุมชนเทศบาลนครนครสวรรค์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนในชุมชนเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีขั้นตอนและวิธีการที่สำคัญ ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1. กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยนี้ มีจำนวน 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มผู้ปกครอง เด็กและเยาวชน ที่อาศัยอยู่ในชุมชนในเทศบาลนครนครสวรรค์ ซึ่งมีความสำคัญและสัมพันธ์กันในการพัฒนาต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชน ในการวิจัยนี้ได้กำหนดช่วงอายุที่เป็นรอยต่อของจุดเปลี่ยนช่วงชีวิตเด็กและเยาวชน ที่สำคัญ คือ อายุ 12 ปี และ 18 ปี ซึ่งหากทำการสำรวจตามรอยจุดเปลี่ยนจะทำให้สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาต้นทุนชีวิตในแต่ละระดับได้อย่างชัดเจน และได้กำหนดขนาดของตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครซีและมอร์แกน

(Krejcie & Morgan, 1970, pp.607-610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ กลุ่มผู้ปกครอง จำนวน 374 คน กลุ่มเด็กอายุ 12 ปี จำนวน 358 คน และกลุ่มเยาวชนอายุ 18 ปี จำนวน 364 คน จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของเด็กและเยาวชนจากชุมชนในเทศบาลนครนครสวรรค์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบประเมินต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชน (Developmental Youth Assets) ที่พัฒนาโดย น.พ.สุริยเดว ทรีปาตี และคนอื่นๆ (2552, หน้า 7-10) ประกอบด้วย 5 พลัง ได้แก่ พลังภายในตัวตนของเด็ก 15 ข้อ พลังครอบครัว 8 ข้อ พลังชุมชน 8 ข้อ พลังโรงเรียน(ปัญญา) 11 ข้อ และพลังเพื่อน 6 ข้อ รวมทั้งสิ้น 48 ข้อ

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (1) จัดประชุมชี้แจงทีมงานเก็บข้อมูลภาคสนาม ซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขารัฐศาสตร์ ที่มาเป็นผู้ช่วยนักวิจัย เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยเนื้อหาแบบสอบถาม ขั้นตอนวิธีการเก็บข้อมูล และวิธีบันทึกข้อมูล (2) แจกจ่ายแบบสอบถามให้กับทีมงาน (3) ทีมงานไปเก็บข้อมูลตามพื้นที่เป้าหมาย (4) รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดเพื่อนำมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ (5) การบรรณาธิกรณข้อมูล (Data editing) โดยนำข้อมูลมาตรวจสอบ แก้ไข รวบรวมและจัดการเขียนเพื่อเผยแพร่นำเสนอต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับแบบสอบถามที่คำถามเป็นข้อ แสดงความคิดเห็นตามเทคนิคไลเกอร์สเกล ตอบเป็นประจำ ได้ 3 คะแนน ตอบบ่อยครั้ง ได้ 2 คะแนน ตอบบางครั้งได้ 1 คะแนน ตอบไม่เคย ได้ 0 คะแนน วิธีแปลผล หลังจากรวบรวมคะแนนตามกลุ่มเป้าหมายแล้วในแต่ละตัวชี้วัด

ผลรวมคะแนนในตัวชี้วัดที่ได้น้อยกว่าร้อยละ 60 ถือว่าไม่ผ่านเกณฑ์

ผลรวมคะแนนของตัวชี้วัดใดที่อยู่ระหว่างร้อยละ 60-70 จัดเป็นเกณฑ์ปานกลาง

ผลรวมคะแนนตัวชี้วัดใดที่อยู่ระหว่างร้อยละ 70-80 จัดว่าอยู่ในเกณฑ์ดี

ผลรวมคะแนนรวมในตัวชี้วัดใดที่มีค่าเกินกว่าร้อยละ 80 จัดว่าอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

เป็นการจัดสนทนากลุ่ม (Group Discussion) จำนวน 4 ครั้ง ในแต่ละครั้งจะทำการแบ่งกลุ่มย่อยในการทำการสนทนาออกเป็น 5 กลุ่มย่อย ประกอบด้วย (1)กลุ่มเด็กอายุ 12 ปี (2)กลุ่มเยาวชนอายุ 18 ปี (3)กลุ่มผู้ปกครอง (4)กลุ่มผู้แทนชุมชน และ(5)กลุ่มหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชน เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนในเทศบาลนครนครสวรรค์ ที่เหมาะสมต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่าต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชนในชุมชนเทศบาลนครนครสวรรค์ ที่มีอายุ 12 ปี ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (68.99) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความเพียงพอในด้านพลังครอบครัวที่อยู่ในเกณฑ์ดีนอกนั้นอยู่ในเกณฑ์ปานกลางทั้งหมด, ต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชนในชุมชนเทศบาลนครนครสวรรค์ ที่มีอายุ 18 ปี ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี (70.09) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความเพียงพอในด้านพลังตัวตนและพลังครอบครัวที่อยู่ในเกณฑ์ดีนอกนั้นอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง สำหรับผู้ปกครองของเด็กและเยาวชน เห็นว่าต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชนในชุมชนเทศบาลนครนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี (73.91) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ได้แก่ ด้านพลังครอบครัว ด้านที่อยู่ในเกณฑ์ดี ได้แก่ ด้านพลังตัวตน พลังสร้างปัญญา และพลังชุมชน และด้านที่อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ ด้านพลังเพื่อนและกิจกรรม ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงต้นทุนชีวิตรายด้านของเด็กอายุ 12 ปี เยาวชนอายุ 18 ปี และผู้ปกครองของเด็กและเยาวชน

ต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชน	เด็กอายุ 12 ปี	เยาวชนอายุ 18 ปี	ผู้ปกครองเด็กและเยาวชน
1.พลังตัวตน	67.68	71.13	74.76
2.พลังครอบครัว	73.09	76.06	81.19
3.พลังสร้างปัญญา	69.27	69.03	74.76
4.พลังเพื่อนและกิจกรรม	67.29	67.77	69.03
5.พลังชุมชน	67.66	66.48	70.83
เฉลี่ย	68.99	70.09	73.91

จากการวิจัยพบว่าต้นทุนชีวิตที่อ่อนแอที่สุด และเข้มแข็งที่สุด 5 ลำดับ ในภาพรวมซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนาให้ต้นทุนชีวิตที่ดีขึ้น ดังปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงต้นทุนชีวิตที่อ่อนแอที่สุด และเข้มแข็งที่สุด 5 ลำดับ ในภาพรวม

***ข้อความต้นทุนชีวิตที่อ่อนแอ**

พลังสร้างปัญญา	ข้อ	32	อ่านหนังสือด้วยความเพลิดเพลินเป็นประจำ (62.35)
พลังชุมชน	ข้อ	45	ร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชนเป็นประจำ (63.46)
พลังสร้างปัญญา	ข้อ	34	สามารถพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสื่อ เช่น วิทย์ ทวี สื่อประเภทอื่นๆ กับครูเป็นประจำ (63.48)
พลังชุมชน	ข้อ	44	ได้รับมอบหมายบทบาทหน้าที่ที่มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อชุมชน (63.48)
พลังเพื่อนและ กิจกรรม	ข้อ	38	ร่วมกิจกรรมทางศาสนา หรือประกอบพิธีกรรมเป็นประจำ (64.08)
พลังตัวตน	ข้อ	12	สามารถควบคุมสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ เช่น ควบคุมอารมณ์ เวลาโกรธได้ดีเมื่อเกิดการโต้เถียงหรือขัดแย้ง (64.36)

****ข้อความต้นทุนชีวิตที่เข้มแข็ง**

พลังตัวตน	ข้อ	15	รู้สึกพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ของตัวเอง (77.26)
พลังสร้างปัญญา	ข้อ	26	อยู่ในสถาบันการศึกษาที่มีระเบียบกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน มีเหตุผล และมีการดูแลให้ปฏิบัติตาม (77.72)
พลังสร้างปัญญา	ข้อ	25	รู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่ในสถาบันการศึกษา (79.38)
พลังครอบครัว	ข้อ	16	ได้รับความรัก ความอบอุ่น เอาใจใส่ และการสนับสนุนในทางที่ดีจากครอบครัว (79.46)
พลังครอบครัว	ข้อ	19	รู้สึกปลอดภัย อบอุ่น และมีความสุขเมื่ออยู่ในครอบครัวตัวเอง (80.85)

จากตารางที่ 2 พบว่าต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชน ในเขตเทศบาลนครนครสวรรค์มีต้นทุนชีวิตในภาพรวม ต้นทุนชีวิตที่อ่อนแอมากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ อ่านหนังสือด้วยความเพลิดเพลินเป็นประจำ (ร้อยละ 62.35) ร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชนเป็นประจำ (ร้อยละ 63.46) สามารถพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสื่อ เช่น วิทย์ ทวี สื่อประเภทอื่นๆ กับครูเป็นประจำ (ร้อยละ 63.48) ได้รับมอบหมายบทบาทหน้าที่ที่มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อชุมชน (ร้อยละ 63.48) ร่วมกิจกรรมทางศาสนา หรือประกอบพิธีกรรม

เป็นประจำ (ร้อยละ 64.08) และความสามารถควบคุมสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ เช่น ควบคุมอารมณ์ เวลาโกรธได้ดีเมื่อเกิดการโต้เถียงหรือขัดแย้ง (ร้อยละ 64.36)

ต้นทุนชีวิตที่เข้มแข็งมากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ รู้สึกพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ของตัวเอง (ร้อยละ 77.26) อยู่ในสถาบันการศึกษาที่มีระเบียบกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน มีเหตุผล และมีการดูแลให้ปฏิบัติตาม (ร้อยละ 77.72) รู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่ในสถาบันการศึกษา (ร้อยละ 79.38) ได้รับความรัก ความอบอุ่น เอาใจใส่ และการสนับสนุนในทางที่ดีจากครอบครัว (ร้อยละ 79.46) และรู้สึกปลอดภัย อบอุ่น และมีความสุขเมื่ออยู่ในครอบครัวตัวเอง (ร้อยละ 80.85) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและค่าคะแนนเฉลี่ยต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนในภาพรวม และแยกรายด้าน

ปัจจัย		ค่าเฉลี่ยคะแนนต้นทุนชีวิต					
		ภาพรวม	พลัง ตัวตน	พลัง ครอบครัว	พลัง สร้าง ปัญญา	พลัง เพื่อน และ กิจกรรม	พลัง ชุมชน
เพศ	ชาย	69.20	69.10	73.95	69.00	67.21	66.73
	หญิง	72.73	73.21	78.84	72.96	68.80	69.84
	p-Value	.00	.00	.00	.00	.16	.06
ศาสนา	พุทธ	71.05	71.27	76.52	71.13	67.99	68.33
	คริสต์	68.41	69.09	73.86	65.01	66.67	67.42
	อิสลาม	73.71	69.26	77.08	69.19	81.48	71.53
	p-Value	.86	.52	.55	.42	.44	.00
สถานภาพ บิดามารดา	อยู่ด้วยกัน	71.49	71.63	77.22	71.56	68.33	68.50
	แยกกันอยู่	68.03	68.71	72.84	67.68	64.38	66.52
	หย่าร้าง/แยกทาง	71.10	70.50	75.72	71.32	68.52	69.44
	บิดาเสียชีวิต	79.18	79.31	85.49	77.22	77.59	76.29
	มารดาเสียชีวิต	68.55	68.77	70.37	70.88	68.83	63.89
	เสียชีวิตทั้งสองคน	67.76	70.00	72.52	69.95	60.65	65.63
	p-Value	.00	.02	.02	.28	.01	.12
อาศัยอยู่	บิดามารดา	71.54	71.59	77.29	71.61	68.69	68.54
	บิดา	68.56	69.17	71.29	68.10	65.35	68.86
	มารดา	70.90	71.03	76.68	71.79	65.97	68.99
	พี่น้อง	69.58	69.68	75.00	71.16	68.10	63.98
	ญาติผู้ใหญ่	69.10	69.24	74.81	68.80	65.53	67.17
	เพื่อนหรือคนรู้จัก	67.64	67.94	70.83	67.97	66.87	64.58
	คนเดียว	71.44	72.03	73.77	69.43	73.37	68.63
	p-Value	.44	.40	.59	.69	.13	.61

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ปัจจัย	ค่าเฉลี่ยคะแนนต้นทุนชีวิต					
	ภาพรวม	พลังตัวตน	พลังครอบครัว	พลังสร้างปัญญา	พลังเพื่อนและกิจกรรม	พลังชุมชน
การศึกษา						
ประถมศึกษา	70.35	69.65	75.53	70.24	67.63	68.70
ม.ต้น	72.49	72.55	77.06	73.16	69.73	69.95
ม.ปลาย	71.26	71.80	76.59	70.69	69.38	67.82
ปวช.	69.89	71.90	76.96	69.55	64.84	66.23
ปวส./อนุปริญญา	71.08	72.14	78.05	71.59	66.96	71.08
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	71.94	72.33	79.17	73.03	65.93	69.24
สูงกว่าปริญญาตรี	74.40	73.65	83.93	70.56	65.87	77.98
กศน.	58.66	59.05	60.12	67.97	55.56	50.60
ไม่ได้เรียน	91.27	99.26	98.61	90.91	92.59	75.00
p-Value	.47	.03	.20	.31	.22	.41

จากตารางที่ 3 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและค่าคะแนนเฉลี่ยต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชน ในภาพรวมพบว่า เพศ สถานภาพของบิดามารดาของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนศาสนา การพักอาศัยอยู่ และระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชนแต่อย่างใด

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนในชุมชนเทศบาลนครนครสวรรค์ ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาต้นทุนชีวิตกลุ่มเด็กที่มีอายุ 12 ปี

จากการสนทนากลุ่ม เห็นว่าระดับต้นทุนชีวิตของเด็กอายุ 12 ปี ถึงแม้จะผ่านเกณฑ์แต่ยังอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งที่จำเป็นจะต้องได้รับการส่งเสริมให้มีระดับต้นทุนชีวิตที่สูงขึ้น เพื่อที่เด็กจะได้มีภูมิคุ้มกัน และสามารถดำเนินชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างดีมีคุณภาพ ซึ่งเด็กที่มีอายุ 6-12 ปี เป็นช่วงวัยที่เด็กเปลี่ยนการอยู่ใกล้ชิดกับครอบครัวเข้าสู่ระบบการศึกษาในโรงเรียน มีครู มีเพื่อนเพิ่มมากขึ้น เด็กวัยนี้มีสถาบันการศึกษาและครอบครัวเป็นหัวใจในการสร้างเสริมต้นทุนชีวิต จากการสำรวจต้นทุนชีวิตพบว่า ด้านพลังที่มีความอ่อนแอ ได้แก่ ด้านพลังตัวตน ด้านพลังสร้างปัญญา และด้านพลังเพื่อนและกิจกรรม ดังนั้นในการสนทนากลุ่มจึงได้ร่วมกันเสนอแนวทางในการพัฒนาต้นทุนชีวิตโดยเฉพาะประเด็นข้อที่อ่อนแอมากที่สุดควรดำเนินการ ดังนี้

1.1 แนวทางการพัฒนาต้นทุนชีวิตด้านพลังตัวตน

1) ชวนเด็กทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อสังคม เช่น จัดกิจกรรมออกค่ายรับบริจาคเพื่อคนยากจน ช่วยเหลือคนพิการ ฯลฯ

2) จัดกิจกรรมประดิษฐ์การ์ดให้กับผู้ที่ยากไร้กว่าเพื่อเป็นกำลังใจตามสถานที่ต่างๆ เช่น โรงพยาบาล สถานสงเคราะห์คนชรา ศูนย์รับเลี้ยงเด็กยากไร้ต่างๆ

3) ผู้ปกครองควรสอนให้เด็กเรียนรู้การโต้แย้งหรือต่อต้านโดยไม่ใช้ความรุนแรง

4) สอนให้เด็กรู้ว่าเมื่อความสัมพันธ์เกิดปัญหาควรชี้แจงเหตุผล เจจหาหรือแก้ไขปัญห โดยไม่ใช้ความรุนแรง

5) พ่อ แม่ผู้ปกครองควรแสดงให้เห็นถึงการแก้ปัญหาและการฝึกควบคุมอารมณ์ให้สงบ มากกว่าการใช้ความรุนแรงและอารมณ์โกรธในการแก้ปัญหา

1.2 แนวทางการพัฒนาต้นทุนชีวิตด้านพลังสร้างปัญญา

- 1) จัดกิจกรรมรักการอ่านสำหรับเด็กๆ
- 2) จัดห้องสมุดให้มีบรรยากาศน่าอ่านหนังสือ และพร้อมให้เด็กเข้ามาใช้ได้ตลอดเวลา
- 3) ปลูกฝังให้เด็กรู้ว่าการเรียนมีความสำคัญต่อชีวิตอย่างไร และควรทำอย่างไรให้ประสบความสำเร็จ

ความสำเร็จ

- 4) ส่งเสริมให้เด็กจัดกลุ่มศึกษาค้นคว้าร่วมกับเพื่อนๆ
- 5) ผู้ปกครองพาเด็กไปร้านหนังสือ ร้านหนังสือมือสอง นิทรรศการเกี่ยวกับหนังสือบ่อยๆ
- 6) ให้เด็กเล่าถึงสิ่งที่ได้จากการอ่านหนังสือให้ฟัง และผู้ปกครองควรแสดงความสนใจ และภูมิใจในตัวเด็ก

และภูมิใจในตัวเด็ก

- 7) มอบหนังสือหรือแมกกาซีน ในวันสำคัญๆ เช่นของขวัญวันเกิด
- 8) ครูประจำชั้นควรเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นเรื่องต่างๆ ได้ตลอดเวลาและให้ความสนใจรับฟังด้วยความเต็มใจ

ความสนใจรับฟังด้วยความเต็มใจ

1.3 แนวทางการพัฒนาต้นทุนชีวิตด้านพลังเพื่อนและกิจกรรม

- 1) เปิดโอกาสให้เด็กๆ เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนาในวันสำคัญๆ
- 2) สร้างกิจกรรมที่จูงใจให้เด็กๆ เข้าวัด เช่น การแข่งขันฟุตบอลการกุศล
- 3) กิจกรรมวันร่วมใจกันทำความสะอาดวัดในชุมชน
- 4) จัดกิจกรรมเล่านิทานแทรกคติธรรม การแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับธรรมะ
- 5) พ่อแม่ผู้ปกครองควรพาเด็กๆ ไปทำบุญตักบาตร ฟังพระเทศน์ที่วัดในวันสำคัญๆ

ทางศาสนา

6) โรงเรียนควรจัดนิทรรศการเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา

2. แนวทางการพัฒนาต้นทุนชีวิตกลุ่มเยาวชนที่มีอายุ 18 ปี

จากการสนทนากลุ่มเห็นวาระระดับต้นทุนชีวิตของเด็กอายุ 18 ปี ถึงแม้จะผ่านเกณฑ์แต่ยังอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งที่จำเป็นจะต้องได้รับการส่งเสริมให้มีระดับต้นทุนชีวิตที่สูงขึ้น เพื่อที่เด็กจะได้มีภูมิคุ้มกันและสามารถดำเนินชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างดีมีคุณภาพ ซึ่งเด็กที่มีอายุ 18 ปี เป็นวัยเยาวชน เด็กจะเริ่มห่างครอบครัวและติดเพื่อนมากขึ้น เด็กในช่วงนี้จะมีเพื่อนและชุมชนเป็นหัวใจในการสร้างเสริมต้นทุนชีวิต แต่ครอบครัวก็ยังมีความสำคัญเช่นเดิม จากการสำรวจต้นทุนชีวิตเด็กอายุ 18 ปี พบว่า ด้านพลังที่มีความอ่อนแอ ได้แก่ ด้านพลังสร้างปัญญา และด้านพลังชุมชน ดังนั้นในการสนทนากลุ่มจึงได้ร่วมกันเสนอแนวทางในการพัฒนาต้นทุนชีวิตโดยเฉพาะประเด็นข้อที่อ่อนแอมากที่สุดควรดำเนินการ ดังนี้

2.1 แนวทางการพัฒนาต้นทุนชีวิตด้านพลังสร้างปัญญา

- 1) ผู้ปกครองควรมีเวลาสำหรับครอบครัวในตอนเย็นๆ เพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น ทำการบ้าน อ่านหนังสือ
- 2) เวลาที่เด็กทำการบ้านควรอยู่ใกล้ๆ คอยให้คำแนะนำเมื่อเด็กสงสัย

3) ครูควรนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นช่องทางการสื่อสารระหว่างครู กับนักเรียนหลากหลายช่องทางเพื่อพูดคุยและแนะนำ

- 4) ผู้ปกครองพูดคุยเกี่ยวกับโรงเรียนและการเรียนและให้ความสนใจสิ่งที่เด็กสนทนาด้วย
- 5) ครูต้องทำให้เด็กเชื่อใจ ไว้วางใจพอที่จะพูดคุยเรื่องต่างๆ ได้อย่างไม่ปิดบัง
- 6) อนุญาตให้ชวนเพื่อนมาช่วยสอนการบ้านหรือทบทวนบทเรียน
- 7) ส่งเสริมให้เด็กเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน เช่น ประเพณีลอยกระทง

ประเพณีเข้าพรรษา ฯลฯ

- 8) ผู้ปกครองนำเด็กเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน
- 9) ชุมชนควรจัดกิจกรรมเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของดีในชุมชน เพื่อให้เด็กได้เข้ามา

เรียนรู้

- 10) จัดนิทรรศการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

2.2 แนวทางการพัฒนาต้นทุนชีวิตด้านพลังชุมชน

1) จัดกิจกรรมร่วมกันทำความสะอาดชุมชน นัดวันที่ทุกคนมีเวลาว่างตรงกันมาช่วยกันทำความสะอาดรอบหมู่บ้าน โดยให้เด็กๆ ในชุมชนเข้าร่วมด้วย

- 2) ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมบำเพ็ญประโยชน์ชุมชน โดยเน้นเด็กและเยาวชนมาเป็น

สมาชิกชมรม

- 3) โรงเรียนจัดทำโครงการจิตอาสาพัฒนาชุมชนหลังเลิกเรียน

4) เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับชุมชนเพื่อเป็นตัวแทนการนำเด็กและเยาวชนในชุมชนมาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน

- 5) เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม โดยผู้ใหญ่ ชุมชน โรงเรียน

ให้การสนับสนุน

- 6) จัดการอบรมเพื่อเพิ่มทักษะการสร้างต้นทุนชีวิตให้กับเด็กและเยาวชน พ่อแม่

ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง

- 7) จัดกิจกรรมช่วยเหลือกันในชุมชน เช่น การสอนการบ้านน้องๆ การเล่นกีฬาในน้อง

ฟัง การช่วยเหลือผู้สูงอายุ ฯลฯ

8) จัดให้มีพื้นที่ที่เด็กได้แสดงออกร่วมกัน เป็นจุดศูนย์กลางในการพบปะพูดคุยของเด็กและเยาวชนในชุมชน เพื่อทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน

3. แนวทางการพัฒนาต้นทุนชีวิตผู้ปกครองเด็กและเยาวชน

จากการสนทนากลุ่มเห็นว่าระดับต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชนในมุมมองของผู้ปกครอง ถึงแม้จะผ่านเกณฑ์แต่ยังอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งที่จำเป็นจะต้องได้รับการส่งเสริมให้มีระดับต้นทุนชีวิตที่สูงขึ้น เพื่อที่เด็กจะได้มีภูมิคุ้มกันและสามารถดำเนินชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างดีมีคุณภาพ ซึ่งครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาต้นทุนชีวิตให้กับเด็กและเยาวชน จากการสำรวจต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนในมุมมองผู้ปกครอง พบว่าด้านพลังที่มีความอ่อนแอ ได้แก่ ด้านพลังตัวตน พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม และด้านพลังชุมชน ดังนั้นในการสนทนากลุ่มจึงได้ร่วมกันเสนอแนวทางในการพัฒนาต้นทุนชีวิต โดยเฉพาะประเด็นข้อที่อ่อนแอมากที่สุดควรดำเนินการ ดังนี้

3.1 แนวทางการพัฒนาต้นทุนชีวิตด้านพลังตัวตน

- 1) ไม่ควรตำหนิเด็กและเยาวชนในขณะที่ยังมีอารมณ์โกรธ

- 2) ผู้ปกครองจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีไม่แสดงอารมณ์โกรธขณะแก้ไข้ปัญหา
- 3) ไม่ใช้กำลังในการแก้ไข้ปัญหา
- 4) ส่งเสริมทักษะการปฏิเสธที่ไม่ใช้ความรุนแรง
- 5) เห็นด้วยและสนับสนุนเมื่อเด็กและเยาวชนเลือกสิ่งที่ถูกต้อง
- 6) ฝึกให้เด็กและเยาวชนเป็นคนคิดในแง่ดีกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
- 7) ไม่สนับสนุนส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนใช้อารมณ์เป็นเครื่องมือในการตัดสินปัญหา
- 8) คอยชี้แนะให้คำแนะนำเด็กและเยาวชนอยู่เสมอ อย่าปล่อยให้เด็กและเยาวชนเข้าใจ

ผิดว่าตนเป็นคนถูกต้องเสมอ

- 9) อย่าตามใจทุกเรื่องในทางที่ผิด
- 10) ผู้ปกครองควรแสดงความรู้สึกรักออกมาให้เด็กและเยาวชนรู้ว่าการกระทำนั้นไม่

ถูกต้อง

3.2 แนวทางการพัฒนาต้นทุนชีวิตด้านพลังสร้างปัญญา

- 1) เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ทำกิจกรรมดีๆ และ

เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

- 2) ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมท้องถิ่น
- 3) ปลูกฝังเด็กและเยาวชนให้มีความตระหนักถึงความเชื่อทางวัฒนธรรมของชุมชน
- 4) จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ทางวัฒนธรรมชุมชนภายในชุมชนเพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้

ร่วมกันของเด็กและเยาวชน

- 5) สนับสนุนให้เด็กและเยาวชนเป็นแกนนำในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

3.3 แนวทางการพัฒนาต้นทุนชีวิตด้านพลังเพื่อนและกิจกรรม

- 1) ผู้ปกครองต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กและเยาวชน
- 2) ผู้ปกครองนำพาเด็กและเยาวชนไปวัดทำบุญตักบาตรเป็นประจำ
- 3) ผู้ปกครองควรพาเด็กและเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา
- 4) ผู้ปกครองควรมีเวลาว่างเพื่อทำกิจกรรมทางศาสนาพร้อมกับเด็กและเยาวชน
- 5) ผู้ปกครองจะต้องคอยสั่งสอนให้เด็กและเยาวชนให้ความสำคัญของ

ศาสนา

3.4 แนวทางการพัฒนาต้นทุนชีวิตด้านพลังชุมชน

- 1) เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้ในการกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน
- 2) เปิดพื้นที่หรือเวทีให้กับเด็กและเยาวชนในการแสดงออกเพื่อเป็นศูนย์กลางในการติดต่อพูดคุยระหว่างเด็กและเยาวชนกับผู้ปกครอง และชุมชน
- 3) ควรมีการกำหนดกิจกรรมที่ทำร่วมกันเป็นประจำทุกเดือน
- 4) จัดกิจกรรมร่วมกันทำความสะอาดชุมชน ในวันทีทุกคนมีเวลาว่างตรงกันมาช่วยกันทำความสะอาดรอบหมู่บ้าน โดยให้เด็กๆ ในชุมชนเข้าร่วมด้วย
- 5) ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมบำเพ็ญประโยชน์ชุมชน โดยเน้นเด็กและเยาวชนมาเป็นสมาชิกชมรม
- 6) ผู้ปกครองควรชื่นชมและให้กำลังใจเมื่อได้คิดและทำกิจกรรมที่ดีต่อชุมชน

7) ผู้ปกครองต้องให้การสนับสนุนและช่วยเหลือในกิจกรรมต่างๆ ที่เด็กและเยาวชนได้คิดและทำเพื่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผลการวิจัย

ต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชน ที่มีอายุ 12 ปี หากพิจารณาจากพลังทั้ง 5 พลัง จะพบว่าเด็กจะมีต้นทุนชีวิตด้านพลังครอบครัวอยู่ในเกณฑ์ดี เท่ากับร้อยละ 73.09 เพียงด้านเดียว นอกจากนี้ด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ พลังตัวตน พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชน นั้นอาจมาจากสาเหตุของการที่เด็กพักอาศัยอยู่กับบิดามารดาร้อยละ 59.79 ซึ่งสถานภาพของบิดามารดาอยู่ด้วยกันร้อยละ 67.04 จึงทำให้พลังด้านครอบครัวอยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ประภาศน์ อวยชัย (2517, หน้า 5-7) ซึ่งได้กล่าวว่า ครอบครัวเป็นหน่วยที่สำคัญที่สุดของสังคมบ้านและครอบครัวนับว่าเป็นสถาบันสังคมที่มีความสำคัญอันดับแรกในการสร้างลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของเด็ก ถ้าภายในบ้านหรือครอบครัวมีความผูกพันทุกคนมีความสามัคคีกลมเกลียวกันเป็นอย่างดีบิดามารดามีความห่วงใยในตัวลูก โดยเอาใจใส่อุปการะเลี้ยงดูและพยายามอบรมบ่มนิสัยในทางดีงามให้แก่บุตร และทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่บุตรยอมทำให้นบุตรเกิดความรักพ่อแม่ มีความอบอุ่นและมีความสุขรวมทั้งตั้งแต่สิ่งที่เข้ามาในชีวิต ทำให้เด็กเจริญเติบโตด้วยดี และเมื่อพิจารณาควบคู่กับพลังที่อ่อนแอของเด็ก 5 ลำดับแรก จะเห็นว่าพลังที่ผลรวมคะแนนเฉลี่ยของทุกตัวชีวิตในพลังนั้นๆ พบว่าพลังสร้างปัญญา พลังตัวตน พลังเพื่อนและกิจกรรม เด็กจะมีต้นทุนชีวิตที่อ่อนแอที่สุดที่จะต้องได้รับการพัฒนา

ต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชน ที่มีอายุ 18 ปี หากพิจารณาจากพลังทั้ง 5 พลัง จะพบว่าเด็กจะมีต้นทุนชีวิต พลังตัวตนและพลังครอบครัวอยู่ในเกณฑ์ดี เท่ากับร้อยละ 71.13, 73.09 นั้นอาจมาจากสาเหตุของการที่เด็กพักอาศัยอยู่กับบิดามารดาร้อยละ 54.67 ซึ่งสถานภาพของบิดามารดาอยู่ด้วยกันร้อยละ 71.15 จึงทำให้พลังตัวตนและพลังครอบครัวอยู่ในเกณฑ์ดี นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มาลีวัล เลิศสาครศิริ (2556) ได้ศึกษาเรื่องต้นทุนชีวิตครอบครัวเข้มแข็งและเจตคติต่อการตั้งครุภัณฑ์กับพฤติกรรมกรดแลสสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น พบว่าพลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชน มีระดับต้นทุนชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน และเมื่อพิจารณาควบคู่กับพลังที่อ่อนแอของเด็ก 5 ลำดับแรก จะเห็นว่าพลังที่ผลรวมคะแนนเฉลี่ยของทุกตัวชีวิตในพลังนั้นๆ พบว่าพลังสร้างปัญญา และพลังชุมชน เด็กจะมีต้นทุนชีวิตที่อ่อนแอที่สุดที่จะต้องได้รับการพัฒนา สอดคล้องกับการศึกษาของ พินาวัลย์ พิมพาเรือ (2554) ที่ได้ทำการศึกษากการเพิ่มต้นทุนชีวิตเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่นโดยชุมชนมีส่วนร่วมของชุมชนหนองผึก้ามเทศบาลเมืองเลย อำเภอมืองจังหวัดเลย ที่พบว่าพลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชน อยู่ในระดับที่อ่อนแอกว่ามากที่สุดจะต้องได้รับแก้ไข

สำหรับความเห็นของผู้ปกครอง นั้นมองว่าพลังครอบครัวมีความเข้มแข็งสูงสุด เท่ากับร้อยละ 81.19 อาจเป็นเพราะผู้ปกครองนั้นให้ความสำคัญ ให้ความรัก ความอบอุ่นเอาใจใส่ เป็นแบบอย่างที่ดี ให้คำปรึกษา ฯลฯ กับเด็กและเยาวชนเป็นอย่างดี แต่สำหรับพลังเพื่อนและกิจกรรม อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เท่ากับร้อยละ 69.03 นั้นอาจเป็นเพราะผู้ปกครองพบเห็นความสัมพันธ์และการปฏิบัติตนระหว่างเพื่อนในการทำกิจกรรมร่วมกันนั้นยังไม่เหมาะสม ไม่ถูกกาลเทศะ หรืออาจชอบทำกิจกรรมที่เด็กๆ ทำแล้วผู้ใหญ่มองว่าเป็นเรื่องไร้สาระ ไม่น่ากระทำได้ พลังครอบครัว เป็นพลังความรัก ความเอาใจใส่ วินัยและการมีชีวิตที่เป็นแบบอย่าง มีการติดตามและช่วยเหลือที่เหมาะสมเชิงบวก มีปียาวจาในบ้าน มีความอบอุ่นและปลอดภัยพลังครอบครัว เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อเด็กวัยรุ่นเป็นอย่างมาก เพราะครอบครัวเป็นระบบความสัมพันธ์ที่อยู่ใกล้กับตัวบุคคล

มากที่สุด โดยเฉพาะช่วงตั้งแต่แรกเกิดจนถึงช่วงวัยรุ่น เด็กต้องอาศัยการดูแลเอาใจในครอบครัว การหล่อหลอมที่เกิดขึ้นจากความรัก ความอบอุ่น สายใยผูกพันภายในครอบครัว ให้การสนับสนุนด้วยความรัก ความเอาใจใส่ ต่อสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ด้วยกัน ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่อง ครอบครัวที่ดีต้องมีวินัย เป็นแบบอย่างที่ดี มีกรอบกติกาที่เหมาะสม และติดตามสมาชิกในครอบครัว ให้รู้สึกอบอุ่น ปลอดภัยในการใช้ชีวิตที่บ้าน ซึ่งพลังครอบครัวจึงมีอิทธิพลมากในช่วงนี้ หากพลังครอบครัวมีความหมายมากขึ้น ย่อมหมายถึง ครอบครัวจะช่วยสร้างพลังตัวตนให้แก่เด็กในภายหลังได้ด้วย เด็กที่เกิดมาท่ามกลางครอบครัวและสิ่งแวดล้อมที่อบอุ่น มีความเข้าใจกัน ตันทุนชีวิตก็จะพัฒนาเพิ่มพูนเป็นทุนที่เข้มแข็งพลังครอบครัว จะเป็นเหมือนภูมิคุ้มกันชีวิต เพราะหากวัยรุ่นตกอยู่ในพฤติกรรมเสี่ยงที่รายล้อมรอบตัวแต่ถ้ามีพลังครอบครัวที่เข้มแข็งก็จะช่วยดุลกันไว้ได้ จะทำให้วัยรุ่นไม่ออกนอกกลุ่มนอกทางมากเกินไป หรือถึงจะออกนอกกลุ่มนอกทางไปบ้างก็จะมีรุนแรง พลังครอบครัวจึงมีความสำคัญต่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ (สุริยเดว ทรีปาตี, 2552)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เด็กและเยาวชนที่มีอายุ 12 ปี ควรให้การส่งเสริมสนับสนุนให้มีต้นทุนชีวิตที่แข็งแรงยิ่งขึ้น เช่น ทำอย่างไรให้อ่านหนังสือด้วยความเพลิดเพลินเป็นประจำ, การพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสื่อ กับครูเป็นประจำ, การส่งเสริมความเท่าเทียมกันในสังคม, การควบคุมสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง และร่วมกิจกรรมทางศาสนา หรือประกอบพิธีกรรมเป็นประจำ

2. เด็กและเยาวชนที่มีอายุ 18 ปี ควรให้การส่งเสริมสนับสนุนให้มีต้นทุนชีวิตที่แข็งแรงยิ่งขึ้น เช่น ทำอย่างไรให้อ่านหนังสือด้วยความเพลิดเพลินเป็นประจำ, การพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสื่อ กับครูเป็นประจำ, การทำการบ้านหรือทบทวนบทเรียนทุกวัน, ร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน และได้รับมอบหมายบทบาทหน้าที่ที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อชุมชน

3. ผู้ปกครองเด็กและเยาวชน ควรให้การส่งเสริมสนับสนุนให้มีต้นทุนชีวิตที่แข็งแรงยิ่งขึ้น เช่น ร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน, ได้รับมอบหมายบทบาทหน้าที่ที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อชุมชน, การควบคุมสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง, ร่วมกิจกรรมทางศาสนา หรือประกอบพิธีกรรมเป็นประจำ และใฝ่รู้ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของชุมชน

4. เทศบาลนครนครสวรรค์ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครสวรรค์ สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้กำหนดเป็นแผนดำเนินการพัฒนาด้านทุนชีวิตของเด็กและเยาวชนในเทศบาลนครนครสวรรค์ได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเรื่องสภาวะการต้นทุนชีวิตนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อที่จะได้ข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาต่อไป

2. ควรทำการวิจัยเจาะลึกลงในรายประเด็นต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชนที่มีความอ่อนแอเพื่อทราบถึงสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้ข้อมูลนำมาหาแนวทางการแก้ไขและพัฒนาต้นทุนชีวิตในด้านอื่นๆ ต่อไปได้อย่างถูกต้องและชัดเจน

3. ควรทำการศึกษาประเด็นการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน ในพัฒนาต้นทุนชีวิตให้เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนในจังหวัดนครสวรรค์

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐธิดา กาญจกุล. (2555). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนชีวิตการเห็นคุณค่าในตนเองและการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตราชบุรี.
- ประภาศน์ อวยชัย. (2517). บทบาทศาสตร์เด็กและเยาวชนกับความมั่นคงแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิราวัลย์ พิมพ์าเรือ. (2554). การเพิ่มต้นทุนชีวิตเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่นโดยชุมชนมีส่วนร่วมของชุมชนหนองผักก้ามเทศบาลเมืองเลย อำเภอเมือง จังหวัดเลย. รายงานการศึกษาดูงานโรงเรียนพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มาลีวัล เลิศสาครศิริ. (2556). ต้นทุนชีวิตครอบครัวเข้มแข็งและเจตคติต่อการตั้งครุฑกับพฤติกรรมดูแลสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น. กรุงเทพฯ : สมาคมเวชศาสตร์ปริกำเนิดแห่งประเทศไทยและวิทยาลัยเซนต์หลุยส์.
- สุริยเดว ทรีปาตี. (2552). ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โครงการก้าวอย่างเข้าใจภายใต้การสนับสนุนของกองทุนโลก กระทรวงสาธารณสุข.
- สุริยเดว ทรีปาตี. (2554). ต้นทุนชีวิต..จุดเปลี่ยนสังคมไทย. นครปฐม : เจียฮั่ว.
- สุริยเดว ทรีปาตี และคนอื่นๆ. (2552). คู่มือการใช้เครื่องมือแบบสำรวจต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย (ฉบับเยาวชน). กรุงเทพฯ : แผนงานสุขภาวะเด็กและเยาวชน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- สุริยเดว ทรีปาตี, พรณิภา สังข์ทอง และสิริวิมล ศาลาจันทร์. (2553). คู่มือการใช้แบบสำรวจต้นทุนชีวิต. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : แอปป้า พรินติ้ง.
- Krejcie, R.V. & D.W., Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Education and Psychological Measurement.
- World Health Organization. (1997). The development and dissemination of life skill education : An overview. Geneva : Author.